

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК РИСА ХАРАКТЕРУ ЛЮДИНИ

ОВЧАРЕНКО Поліна, здобувачка вищої освіти

Спеціальність 053 Психологія

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: У роботі аналізується важливість толерантності у сучасному суспільстві, різні підходи до її визначення та роль емпатії у взаємоповазі.

Ключові слова: толерантність, підхід, різновиди, емпатія.

Толерантність дуже важлива в сучасному світі, оскільки якщо її не буде, то не буде і поняття про повагу один до одного. Саме тема толерантності і вчить нас бути чемними до оточуючих і мати повагу.

Толерантність – здатність поважати й приймати різні форми самовираження та особливості інших людей. Вона розвивається через знання, відкритість до чогось нового, спілкування та свободу мати свої думки та переконання.

Наразі є різні тлумачення поняття “толерантність” у різних галузях науки:

1. Філософський підхід. У філософії толерантність трактують як готовність приймати різні погляди, звичаї та культурні особливості. Це свідчить про впевненість людини в своїх переконаннях та відкритість до нових ідей. Толерантність означає не страх перед порівнянням з іншими поглядами, а бажання бути частиною інтелектуального обміну і змагання думок.

2. Соціологічний підхід. Соціологія вивчає толерантність як явище, яке проявляється в соціальних взаємодіях і пояснюється через теорію соціальної дії. За словами В. Петрова, толерантність виникає в умовах взаємодії між об’єктивною реальністю (зовнішніми обставинами) та суб’єктивною реальністю (особистими переконаннями), охоплюючи різні елементи соціальної системи, включаючи індивідуальні риси, ситуації та самі акти соціальної взаємодії.

3. Психологічний підхід. У психології толерантність розглядається як здатність людини не реагувати надто гостро на негативні обставини. Це свідчить про розвиток стійкості до зовнішніх впливів і зменшення чутливості до стресових факторів, що дозволяє особистості краще адаптуватися до складних умов. [1, с. 91].

Різновиди толерантності:

1. Гендерна толерантність – це повага до осіб протилежної статі.
2. Вікова толерантність проявляється у терпимості до людей різного віку.
3. Расова толерантність означає прийняття та повага представників інших рас.
4. Національна толерантність включає терпимість до осіб різних національностей.
5. Релігійна толерантність виражається у поважному ставленні до людей з іншими релігійними переконаннями.
6. Сексуально-орієнтаційна толерантність – це визнання й прийняття осіб з іншою сексуальною орієнтацією.
7. Соціальна толерантність означає терпимість до людей із різними професіями та тих, хто без роботи.
8. Політична толерантність полягає у повазі до різних політичних партій і громадських рухів.
9. Освітня толерантність передбачає однакове ставлення до осіб з різним рівнем освіти, включаючи неосвічених.
10. Міжкласова толерантність відзначається повагою до всіх людей, незалежно від їх фінансового стану [2].

З психологічної точки зору, здатність до сприйняття інших і взаємне розуміння є основою для розвитку толерантності до різноманітності. Одним із ключових елементів цього процесу є емпатія – вміння відчувати й розуміти емоції іншої людини, ставитися до неї з підтримкою й співчуттям.

Емпатія дозволяє глибше розуміти потреби, почуття й переживання інших людей. Вона допомагає побачити ситуацію очима іншого, відчути те, що відчуває він. Це дає можливість усвідомити різноманітність людських думок, емоцій і досвіду та стати більш толерантним.

Також емпатія сприяє побудові міцних стосунків із людьми. Вона дає можливість зрозуміти, як наші слова та вчинки можуть впливати на інших, і допомагає створити атмосферу поваги й прийняття.

Крім того, емпатія розширює наш світогляд. Вміння розуміти інших відкриває нам світ із усією його різноманітністю, дозволяє сприймати різні культури, традиції та погляди без упереджень.

Таким чином, емпатія є важливим інструментом у формуванні толерантного ставлення, допомагаючи побачити світ очима іншої людини, розширити своє розуміння та встановлювати взаємодовірливі стосунки.

У психології толерантності важливо вміти усвідомлювати і сприймати емоції інших. Це є суттєвим елементом, що допомагає налагоджувати здорові та гармонійні стосунки з людьми навколо нас.

Щоб зрозуміти почуття оточуючих, необхідно бути готовими психологічно сприймати й аналізувати їх емоційні прояви. Це передбачає відкритість до різноманітних емоцій, навіть якщо вони відрізняються від наших власних. Важливо дотримуватись толерантного підходу, щоб інші могли вільно висловлювати свої емоції.

Співчуття є важливим чинником у сприйнятті емоцій інших. Ця якість дозволяє нам відчувати і розуміти переживання інших людей. Навіть якщо важко уявити себе на місці когось іншого, здатність до співчуття допомагає нам зрозуміти їхні почуття і відчувати, як вони переживають ситуацію [3].

Емпатія є важливим аспектом розвитку толерантності, оскільки вона дозволяє глибше усвідомлювати емоції та потреби інших людей. Через здатність співчувати та ставитися до оточуючих з розумінням, ми можемо створювати атмосферу поваги й прийняття.

Отже, толерантність є дуже важливою для суспільства, оскільки вона дозволяє нам поважати різноманітність думок, релігій, культур та світоглядів. Також різні підходи вивчення толерантності – філософський, соціологічний і психологічний – показують лише те, що це явище має достатньо глибоке значення. Головну роль у толерантності відіграє саме емпатія, яка допомагає нам краще розуміти та підтримувати інших, створюючи повагу.

Література:

1. Моран І. В. Поняття толерантності та основні підходи до її визначення. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2014. Вип. 26. С. 89-92. URL: https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/3084/1/Moran_NZ_Vyp_26.pdf (дата звернення 31.10.2024).
2. Що таке толерантність? *Translations*. 2022. URL: <https://translations.com.ua/tolerantnist.html> (дата звернення 31.10.2024).
3. Психологія толерантності – розуміння інших та відкритість до різноманітності. *ФАКТ* : інформаційно-аналітичний портал. 2024. URL: <https://fact-news.com.ua/psixologiya-tolerantnosti-yak-rozumiti-inshix-i-buti-vidkritimi-do-riznomanitnosti> (дата звернення 31.10.2024).

Abstract: *the paper analyzes the importance of tolerance in modern society, different approaches to its definition, and the role of empathy in mutual respect.*

Key words: *tolerance, approaches, types, empathy.*

**Науковий керівник – БОРКО Тетяна,
кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ВИЗНАЧНА РИСА ОСОБИСТОСТІ ПСИХОЛОГА

**ОРЛОВА Ксенія, здобувач вищої освіти
спеціальність 053 Психологія**

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Толерантність є однією з основних рис особистості, яка відіграє важливу роль у професійній діяльності психолога. Ця якість сприяє формуванню довірчих відносин із клієнтами, дозволяє уникати упереджень і стереотипів, а також забезпечує можливість об'єктивно оцінювати психологічні проблеми та надавати професійну допомогу. У тезах розглядаються поняття толерантності, її види та механізми формування у контексті психологічної практики. Визначено, що толерантність сприяє розвитку емпатії, саморефлексії та емоційної стійкості, що є невід'ємними характеристиками кваліфікованого психолога. Дослідження даної теми має на меті підкреслити важливість виховання толерантності як основного компонента професійної етики психолога та її впливу на ефективність роботи з клієнтами.

Ключові слова: толерантність, психологія, особистість, практика.

Поняття «толерантність» походить від латинського слова *tolerantia*, що означає стійкість або витривалість, є одним із фундаментальних понять у соціальному та культурному житті суспільства. Загалом, толерантність означає